
Vergaderjaar 2020–2021

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

CP

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 januari 2021

Hierbij zend ik u het verslag van de videoconferentie van de Eurogroep van 16 december 2020.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Gedachtewisseling over de economische situatie

De Eurogroep heeft gesproken over de economische situatie en uitdagingen als gevolg van de COVID-19-crisis. In de Eurogroep en Ecofinraad is sinds het uitbreken van de COVID-19-crisis reeds meermaals gesproken over de economische gevolgen van de COVID-19 crisis.

In reactie op de COVID-19-crisis zijn op Europees niveau maatregelen genomen om eraan bij te dragen dat alle lidstaten, ook met hoge publieke schulden, in staat zijn om hun gezondheidszorg en economie te ondersteunen en het herstel na de crisis te bespoedigen. Zo is onder andere besloten tot het instellen van: *Pandemic Crisis Support van het ESM*¹, het SURE-instrument van de EU (*European instrument for temporary support to mitigate unemployment risks in an emergency*)², een pan-Europees garantiefonds bij de Europese Investeringsbank (EIB)³ en een tijdelijk herstelinstrument NextGenerationEU (NGEU), inclusief de *Recovery and Resilience Facility (RRF)*⁴.

In de Eurogroep is onderstreept dat het belangrijk is dat lidstaten op dit moment hun economieën ondersteunen om de gevolgen van de crisis te mitigeren en economische groei en werkgelegenheid te ondersteunen. Verder gaven lidstaten aan dat het van belang is dat de overeengekomen Europese vangnetten onverwijld dienen te worden geïmplementeerd, met name de RRF. Daarbij blijft het belangrijk dat lidstaten aandacht besteden aan het versterken van hun economie om duurzame economische groei te vergroten en daarbij oog houden voor het waarborgen van houdbare overheidsfinanciën. Bovenal is het cruciaal dat lidstaten structurele hervormingen implementeren die bijdragen aan economische groei en de veerkracht van de economie. Om schulden terug te brengen is begrotingsdiscipline na de crisis noodzakelijk. Mede om die reden is een tijdige gebruikelijke toepassing van de Europese begrotingsregels, zoals vastgelegd in het Stabiliteits- en Groeipact (SGP), wenselijk. In het voorjaar van 2021 zal worden geëvalueerd of de geopende algemene ontsnappingsclausule van het SGP nog steeds gerechtvaardigd is.

De Eurogroep zal de economische ontwikkelingen in het kader van de COVID-19-crisis nauwlettend blijven volgen. Ondanks de onzekerheden over het verloop van de pandemie is de verwachting voor 2021 dat in alle lidstaten de economie weer zal groeien na een krimp in 2020.

Beoordeling ontwerpbegrotingen en de budgettaire situatie van de eurozone als geheel

De Eurogroep heeft een verklaring aangenomen⁵ over de ontwerpbegrotingen die de eurolanden medio oktober hebben ingediend voor 2021 bij de Europese Commissie en de opinies van de Europese Commissie over

¹ <https://www.esm.europa.eu/content/europe-response-corona-crisis>.

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/22/kamerbrief-inzake-covid-19-crisismaatregel-sure>.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/12/kamerbrief-oprichting-pan-europees-garantiefonds-egf-europese-investeringsbank-eib>.

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_en.

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/12/16/eurogroup-statement-on-the-draft-budgetary-plans-for-2021/pdf>.

deze ontwerpbegrotingen.⁶ In de Eurogroepverklaring worden de opinies van de Europese Commissie verwelkomd.

De opinies van de Europese Commissie ten aanzien van de ontwerpbegrotingen zijn gepubliceerd op 18 november 2021. De beoordeling van de ontwerpbegrotingen heeft dit jaar als gevolg van de COVID-19-crisis een ander karakter dan in voorgaande jaren. De beoordeling is verankerd in de landspecifieke aanbevelingen t.a.v. het begrotingsbeleid (vastgesteld in juli), die dit jaar alleen kwalitatief van aard waren en geen numerieke doelstellingen bevatten (in lijn met de activatie van de algemene ontsnappingsclausule). Om deze reden heeft er alleen een kwalitatieve beoordeling van de ontwerpbegrotingen plaatsgevonden.

De Europese Commissie stelt dat over het algemeen de ontwerpbegrotingen van alle lidstaten voldoen aan de landspecifieke aanbevelingen, in de zin dat ze maatregelen hebben genomen om de schokken van de crisis op te vangen. Volgens de Europese Commissie zal het begrotingsbeleid ook in 2021 het economisch herstel moeten blijven stimuleren. De Eurogroepverklaring onderschrijft dit. De Europese Commissie waarschuwt echter dat sommige stimulerende maatregelen in Frankrijk, Italië, Litouwen en Slowakije niet tijdelijk zijn of niet structureel worden gedekt door compenserende maatregelen. Daarnaast worden België, Frankrijk, Griekenland, Italië, Portugal en Spanje aangespoord, gezien hun hoge schuldquota voor de pandemie, om bij het nemen van stimulerende maatregelen te waken voor hun schuldhoudbaarheid op de middellange termijn. De Europese Commissie geeft aan in het voorjaar van 2021 de situatie opnieuw te zullen beoordelen en de toepassing van de algemene ontsnappingsclausule te zullen evalueren. In de Eurogroepverklaring wordt deze intentie van de Europese Commissie verwelkomd.

Aanbevelingen voor de Eurozone 2021

In de Eurogroep zijn de aanbevelingen voor de Eurozone voor 2021 besproken. De Europese Commissie heeft op dinsdag 18 november jl. haar voorstel voor de jaarlijkse aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone gepubliceerd (eurozone-aanbevelingen), als onderdeel van het herfstpakket.⁷ De Kamer heeft op 14 december jl. een brief ontvangen met een kabinetsappreciatie van het volledige herfstpakket, inclusief de eurozone-aanbevelingen.⁸

De Europese Commissie doet dit jaar een voorstel voor een aanbeveling van de Raad voor het economisch beleid van de eurozone op het gebied van (1) expansief begrotingsbeleid in 2021 om het herstel na de crisis te accommoderen, 2) het verder verbeteren van convergentie, weerbaarheid en duurzame en inclusieve groei, 3) het versterken van nationale institutionele raamwerken, 4) het verzekeren van macro-financiële stabiliteit en 5) het vervolmaken van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de internationale rol van de euro.

Er was brede steun voor de eurozone-aanbevelingen. Lidstaten zien de noodzaak van discretionaire begrotingsmaatregelen om herstel van de crisis te bewerkstelligen en onderschrijven de notie dat deze maatregelen tijdelijk en gericht moeten zijn. Daarbij blijft het belangrijk dat lidstaten

⁶ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/stability-and-growth-pact/annual-draft-budgetary-plans-dbps-euro-area-countries/draft-budgetary-plans-2021_en.

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/2021-euro-area-recommendation_en.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/12/14/kamerbrief-reactie-op-herfstpakket-europees-semester-2021>.

aandacht besteden aan het versterken van hun economie, om duurzame en inclusieve groei te vergroten, en daarbij oog houden voor het waarborgen van houdbare overheidsfinanciën.

Bij een volgende Ecofinraad zal de aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone worden goedgekeurd. De Europese Raad bekrachtigt daarna de aanbeveling, waarna de Ecofinraad deze formeel aanneemt.